

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 93

číslo: 32

11. srpna 2013

Cena: 8 Kč

MÁ PRVNÍ (NE)SETKÁNÍ S FRANTIŠKEM BÍLKEM

Bylo to v létě 1969. Čekali jsme s otcem a tetou na autobus u rybníka, který nese milé jméno - Struhováček. Jel jsem poprvé do Prahy.

V Táboře jsme přestoupili do vlaku. Tábořské nádraží jsem znal z doby, když jsme odtud jezdili za babičkou - tehdy bylo ještě takové jako ve filmu o vojáku Švejkovi s Rudolfem Hrušínským. Všechno v jedné rovině, dveře litačky, stará nádražní restaurace... Také ještě dosluhovaly vlaky s dřevěnými sedadly. Cesta do Prahy trvala tři hodiny, a tak jsem si zapisoval, kde jsme všude byli, na druhou stranu plátěné mapy. Samozřejmě, byly to jen zastávky vlaku.

Náš první cíl ovšem nebyla Praha, ale Roztoky u Prahy, kde nás na pár dní přijala teta a strýček. Měli velký patrový dům s dvěma garážemi. Strýček totiž již od dob první republiky pracoval v Československém rozhlasu a jeho otec snad kdysi býval roztockým starostou. Ovšem jejich malinká televize společná s rádiem mě rovněž překvapila; oproti našemu Lotosu byla miniaturní. Pamatuji si, jak ten den sledovali dospělí z patřičné blízkosti první přenos, kdy člověk vystoupil na Měsíc a jak si povídali o prezidentu Masarykovi, který když nahrával v rozhlase, rád se pobavil se všemi pracovníky. Oproti němu prezident Beneš byl prý odtazítý. Splnil své a odešel. Hned druhý den mě velice bavilo stří-

kání hadicí na zahradě - doma jsme totiž ještě neměli vodovod. Ve spodní části zahrady byl hustý malinový porost a také na něj jsem chodil. Jednou jsem se skrz maliny prodral až na konec zahrady. Nebyla oplocena a přirozenou hranici tvořil malý potůček. Pohlédl jsem nad něj na druhou stranu a spatřil zvláštní dům, asi mě překvapily jeho dřevěné prvky, které v mém bydlišti rovněž nebyly obvyklé. Strýček mi pak říkal, že tam bydlela jakási malířka.

A to je konec prvního vyprávění. Teprve po mnoha letech jsem se dozvěděl, že onou malířkou byla Zdenka Braunerová, propagátorka a mecenáška díla Františka Bílka. Bílek býval rovněž u Braunerové v Roztokách na návštěvě. Seděli spolu venku a možná by zamávali tomu vyjevenému klukovi v zahradě na druhé straně potoka... Podruhé to bylo asi v roce 1974. Starší kamarád měl již řidičský průkaz, a tak jsme jezdili s trabantem jeho otce na různé výlety. Jednou jsme si řekli, že zajedeme do chýnovské jeskyně. Také, že je tam nějaká velká socha na hřbitově. Dříve, než jsme přejeli Chýnov, navedla nás směrovka k domu sochaře. Měli jsme štěstí, v krásném slunečném počasí byly dveře otevřeny dokořán, ale v domě nikdo nebyl. V prchlivosti dětství a mládí prošli jsme celý dům. Plný obrazů a soch, umění veliké

Bilkovy reliéfy na chýnovském hřbitově

ceny a nesmírné duchovní síly... Obrázek vnitřku z tehdejší doby je možné vidět ještě dnes na starých pohlednicích. Pak jsme zajeli na hřbitov. Socha i pro nás byla opravdu ohromující. Tehdy to byla ještě původní Bílkova práce, již dokončil za pomoci jediného zedníka po krátkém čase v listopadu 1905.

Smůla nás ovšem zastihla u cíle naší cesty. Jeskyně tehdy ještě nebyla vyhledávaným turistickým místem, tudíž vchod byl zabezpečen mřížemi pod zámek. Co zbývalo než zámek

kamenem odstranit? Pak jsme se s jedinou baterkou ponořili do hlubin jeskyně, ale sestupovat za blikání baterky poměrně strmou cestou po kamenech nebyl žádný příjemný pocit... Hřbitov v Chýnově jsem pak navštívil již s rodinou v roce 1987. Modlitba nad hrobou nadále ukazovala cestu ze smrti do života, přestože původní Bílkova práce byla již nahrazena kopií z umělého kamene...

Když člověk někam dojde, ohlíží se, cože jej dovedlo až sem. Nejenže mi dílo jihočeského rodáka Františka

Bílka přilnulo k srdci svojí uměleckou hodnotou, ale zároveň se stalo mým průvodcem a přítelem na cestě duchovního ozřejmování víry. Ale rovněž i samotný život umělcův, o němž je jeho dílo opřeno, je mi studánkou pro obdivování duše.

Přijďte se podívat do Chýnova a navštivte také náš sbor ve Vančurově ulici. V současné době tam máme navíc výstavu reprodukcí tří křížových cest - dvě od Františka Bílka a třetí, na níž pracoval spolu s Viktorem Foersterem. **Oldřich Horek**

Ohlédnutí za emeritním biskupem bratrem Vratislavem Štěpánkem

V pátek 26. července, o svátku Jáchyma a Anny, rodičů Panny Marie, se vděčná církev při pohřební liturgii v Chrámu Spasitele v Brně-Židenicích rozloučila se svým emeritním biskupem a patriarchou Vratislavem Štěpánkem. Svědecké slovo z pera jeho vrstevníka, teologa Zdeňka Kučery, uveřejněné v minulém vydání týdeníku, doplňujeme dnes krátkým životopisem zvěčnělého.

Narodil se 18. června 1930 ve slovenských Vrútkách, odkud se roku 1939 po okupaci českých zemí přestěhoval s rodiči do Brna, kde se brzy aktivně zapojil do činnosti Jednoty mládeže v nově založené náboženské obci v Řečkovících. Po maturitě na gymnáziu vedla jeho cesta ke studiu teologie na Husově československé bohoslovecké fakultě, po jejímž absolvování v roce 1953 byl vysvěcen na kněze. V letech 1953-1955 sloužil jako pomocný duchovní v Brně na Botanické ulici a v roce 1956 v Králově Poli, mezitím byl krátce farářem v Bučovicích. V letech 1956-1968 sloužil v Náměstí nad Oslavou, v roce 1968 se pak vrátil do Brna, kde byl ustanoven farářem na Botanické. V této největší diecézní farnosti, kde sloužil do roku 1989, se mu v nelehkých časech 70. a 80. let podařilo shromáždit aktivní skupinu mládeže, jejíž stopa je v církvi dodnes patrná.

V polovině 80. let vstoupil načas do politiky jako poslanec České národní rady, v níž v letech 1989-1990 zastával funkci předsedy mandátového a imunitního výboru a člena předsednictva rady. Na jaře 1989 byl na desetileté období zvolen čtvrtým biskupem brněnské diecéze; vedle její správy se však po společenských změnách listopadové revoluce výrazně věnoval i celku církve, když v letech 1991-1994 zastával úřad pátého patriarchy. Rozvinul v něm kromě jiného také ekumenické aktivity korunované uzavřením významných dohod o dvojím členství s Českobratrskou církví evangelickou a vzájemném uznání svátosti křtu s Římskokatolickou církví. Na úrovni brněnské diecéze toto své charisma zúročil navázáním plodných ekumenických vztahů s evangelickou církví v německém Essenu. Po ukončení biskupské služby v roce 1999 vypomáhal ještě téměř deset let v duchovní správě brněnských náboženských obcí, především v Židenicích, kde je farářkou jeho dcera Anna. Aktivně se také účastnil významných církevních slavností v Brně.

V posledních měsících jej však již zhoršující se zdraví přidržovalo víc doma ve Šlapanicích, kde také o dni Páně 21. července, obklopen svými nejbližšími a zaopatřen svátostmi, tiše zesnul.

Liturgii při posledním rozloučení v Chrámu Spasitele vedli patriarcha Tomáš Butta, současný brněnský biskup Juraj Dovala a jeho předchůdce Petr Šandera. V kněžišti zasedli také zástupci ekumeny, z nichž generální vikář brněnské římskokatolické diecéze a děkan Královské stoliční kapituly sv. Petra a Pavla Mons. Jiří Mikulášek na závěr obřadu vzdal hold zesnulému srdečnou osobní vzpomínkou. Rakev na poslední cestě z chrámu uctil špalír kněží, kteří pak před branami kostela spolu s desítkami dalších smutečních hostů uvolnili místo nejbližší rodině: synu Václavovi, jehož hlubokou slavistickou erudicí církev oceňuje v probíhajícím roce cyrilometodějského jubilea, dceři Anně, zdejší farářce, a vdově, emeritní farářce Ludmile Štěpánkové, která se v tichu rozžářeného letního odpoledne rozloučila se svým mužem prostým znamením kříže. Gesto jednoduché a silné, přítakávající Boží vůli a odevzdávající bratra Vratislava Štěpánka konejšivé Kristově náruči. **Marcel Sladkowski**

„CITŮM NENÍ TŘEBA SE BRÁNIT“

Co je to validace? V technickém slova smyslu jde o termín na latinském základě a jeho smysl je jasný: potvrzování platnosti.

Existuje také validace v sociálním smyslu jako metoda práce se starými lidmi v různých stadiích demence. Od toho počátečního, projevujícího se výraznou roztržitostí a neschopností soustředění, až po závěrečné stadium, kdy už pacient ztratil schopnost verbálně komunikovat. A proč validace? V jádru totiž jde o snahu dát tomu člověku zapravdu, potvrdit jeho lidskou hodnotu navzdory všem omezením. Jde o snahu podívat se na věci jeho očima, „vstoupit do jeho střeviců“. Starému člověku, který někdy i docela trýznivě trpí tím, že není schopen zvládat spoustu věcí, kdysi tak snadných, zprostředkovat co nejvýrazněji pocit, že se o jeho problémy někdo zajímá a bere je vážně.

Takoví lidé často potřebují ventil, aby dali průchod vnitřní nepohodě, která se v nich hromadí. Bývali kdysi schopni řešit úlohy, na které jiní nestačili. Lidé čekali na jejich úsudek. Nikoho jiného nechtěli, když bylo zapotřebí odborníka. Udělali za ten den tolik práce, že se ostatní nestačili divit. Děti chodily do školy pěkně oblečené a dobře se učily...

Času bylo málo, peněz taky, ale na večeri si každý pochutnal a neděle, to

býval svátek! A teď je člověk odkázán na ostatní a ani na obyčejné hloupé slovíčko si nevzpomene a nevzpomene. V tom okamžiku nemají lidi sami sebe rádi. Někdy jsou nevrli na personál a vlastně za to ani nemůžou. Jindy něco hledají, což bývá stále častější, a v horším případě začnou podezírat okolí z krádeže. S pokračující demencí se z toho může vyvinout fobie.

V Domě důstojného stáří v brněnské čtvrti Maloměřice a v domově se zvláštním režimem v Hrušovanech u Brna, které provozuje BETANIE, křesťanská pomoc, se dělá dobře spousta věcí, protože se tato pomoc nebere jenom jako součást názvu organizace. Vedení přesto uvítalo nabídku rakouské odbornice Edeltraudy Bolmannové k instruktážní přednášce o validační metodě. Jako tak často nám pomohla obyčejná náhoda.

Dcera jedné obyvatelky našeho domova pracovala s paní Bolmannovou po léta jako kolegyně v jednom rakouském zařízení pro demenční seniory a neobvykle se spřátelily. Paní Edeltraud bydlí nedaleko hranic, přijela za kamarádkou do Znojma, ta ji zavezla k nám a o půl jedenácté už byla naše modlitebna svědkem semináře. Vlastně se tam tohle téma -

Pokračování na str. 3

Cestování jako lázeň novosti a svobody

Snad každý z nás o prázdninách zavítá někam na letní pobyt. Navštívíme příbuzné nebo přátele, uděláme si výlet, strávíme prodloužený víkend v lázních. Oblíbené jsou i hory, či naopak moře. Někteří z nás zase nedají dopustit na poznávání kulturních památek. Podle francouzského Dostojevského André Mauroise máme všichni čas o času potřebu prožít „lázeň novosti a svobody“. Cítíme se osvěženi. Obnovili jsme síly. Je úžasné pozorovat, jak několik dnů změny místa pobytu zcela zregeneruje našeho ducha. Přeladíme své myšlenky a vjemy, zkusíme reagovat na neznámé lidi a dosud nepoznané prostředí. Někdo se přizpůsobí rychle a jinému aklimatizace trvá déle, protože je opatrnější. Jeden cestovatel mění cíle svých cest, jiný se vrací naopak do jedné země, kterou si oblíbil. Náš rodinný přítel projel ve své ředitelské funkci celý svět. Když se však vydá na cesty o dovolené, odletí vždy do Francie nebo do Španělska. Tyto dvě země svého srdce zná detailně a zkoumá je do stále větší hloubky. Můžeme říci, že cestování má své vlastní tempo, svou vlastní časomíru. „Každá změna místa je odpočinkem, nikoli proto, že od nás nevyžaduje různé a obtížné každodenní povinnosti, nýbrž proto, že nás odloučí od našich odpovědností“, uvažuje A. Maurois. Člověk totiž odhodí své jho, své břímě, osvobodí se od stresů. Je na chvíli uvolněn z rodinných vazeb, není tu pro svůj rodinný klan.

Co nás žene, pudí na cesty? Proč chceme spatřit různá místa na vlastní oči, když máme rádi své bezpečí a klid a vyhovuje nám být obklopeni lidmi, které známe a prostředí, na něž jsme si zvyklí? Občas prostě toužíme zvednout kotvy a vydat se do jiné země.

Různý je ovšem stupeň potřeby takovéto změny. Někdo cestuje hodně a vychutnává si to, jiného člověka zatěžuje již krátký pobyt mimo domov. Každý má také odlišnou potřebu změny prostředí a vážou ho jiné okolnosti rodinné a pracovní.

Co nás tedy vede k cestování? Myslím si, že především „zvědavost a zvidavost“. Moudří lidé říkají, že zvědavost neboli potřeba nezištného zkoumání všeho, co nás obklopuje, v nás zůstává po celý život. Hledáme dotyk s nějakou neznámou skutečností. Cestovat tedy znamená, že toužíme zažít něco nového. Chceme se setkat s dobrodružstvím a romantikou, zahlédnout jinou tvář svého bytí a vztahů.

Olga Nytrová

Z kazatelského plánu

XII. neděle po svatém Duchu

Čekej, Izraeli, na Hospodina nyní i navěky.

ŽALM 131,3

První čtení: Genesis 15,1–6

Tužby pro dobu po Duchu svatém (III):

2. Za dar posvěcující milosti, abychom jako dědicové Kristovi v duchu a v pravdě Boha uctivali, modleme se k Hospodinu.
3. Aby naše lidsky nedokonalá modlitba byla přesto nebeskému Otci milá a vlídně jím přijatá, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, v každé době si povoláváš služebníky dobré a věrné. Dej, abychom ti i my oddaně sloužili a viděli, že se na nás uskutěčňují tvá zaslíbení! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Židům 11,1–3.8–16

Evangelium: Lukáš 12,42–48

Verše k obětování: Žalm 88,1–2a

Verš k pozhnání: Lukáš 12,40

Modlitba k pozhnání:

Panovníku Hospodine, sešli své církvi jednotu a mír, aby skrze tvé slovo a svátosti proudily do církve dary tvého životodárného Ducha! Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 26, 36, 48, 61, 62, 106, 150

SEDM DNEŠNÍCH SKUTKŮ MILOSRDENSTVÍ...

Před pár lety se v Durynsku (bývalá NDR) rozhodli vytvořit Sedm skutků dnešního milosrdenství. Vše bylo v rámci příprav na Rok Alžběty. Pracovníci charity se ptali lidí, kteří se nacházeli v tíživé životní situaci. Otázka zněla: „Který skutek milosrdenství je z vašeho pohledu dnes obzvláště důležitý?“ Dostalo se jim zajímavých odpovědí, které vedly k přemýšlení. Odpovědi se pak promítly do formulace sedmi skutků milosrdenství pro Durynsko dnes. Jsou společným dílem – a to je činí obzvláště drahocennými a přesvědčivými.

1. **Říci člověku: patříš k nám** - To, co dělá naši společnost často studenou a nemilosrdnou, je skutečnost, že jsou v ní lidé vytlačováni na okraj: nezaměstnaní, nenarození, psychicky nemocní, cizinci atd. Velice aktuální je v této souvislosti vysílat jakýmkoli způsobem signál sounáležitosti: „Nestojíš mimo!“, „Patříš k nám!“ – např. k naší farnosti.
2. **Naslouchám ti** - Často slyšená a vyjadřovaná prosba zní: „Měj na mě trochu času!“, „Jsem tak sám!“, „Nikdo mi nenaslouchá!“. Hektické tempo současného života, ekonomizace péče a sociálních služeb nutí k co nejrychlejšímu a nejúčinnějšímu jednání. Často chybí – proti vůli pomáhajícího – čas jednoduše naslouchat druhému. Mít čas, moci naslouchat – skutek milosrdenství, který je paradoxně v době technicky dokonalé, vysoce moderní komunikace naléhavější než dříve!
3. **Mluvim o tobě dobře** - Každý z nás to již zažil: Při rozhovoru, setkání, na poradě se najdou lidé, kteří vidí nejprve to dobré a pozitivní na druhém člověku, na určité věci či úkolu. Samozřejmě, že občas je třeba poukázat na chyby, kritizovat a podat zprávu o problémech. Co dnes však často chybí, je ocenění druhého, příznivé smýšlení o něm i o jeho záležitostech a úcta k jeho osobě.
4. **Půjdu kousek s tebou** - Mnohým nepomůže jen dobrá rada. V dnešním složitém světě je potřeba pomoc na začátku, doprovod při prvních krocích, do doby, než druhý získá odvalu a sílu pokračovat dál sám. Signál milosrdenství zní: „Zvládneš to! Pojď, pomůžu ti začít!“. Nejde tu však pouze o pomoc v sociální oblasti. Jde o lidi, kteří si třeba přejí hledat Boha. Potřebují někoho, kdo by si s nimi povídal a odpověděl na jejich otázky, šel s nimi kousek po cestě víry. Někoho, kdo jim pomůže najít po dlouhé nepřítomnosti cestu zpět do společenství, bez trestu a pocitu viny.
5. **Dělím se s tebou** - Ani v budoucnu nezavládne na zemi dokonalá spravedlnost. Je třeba poskytovat pomoc těm, kteří si nemohou pomoci sami. Dělení peněz a darů, možností a šancí zůstane nutností i ve světě dokonalé sociální péče. Díky společenské anonymitě získává novou váhu i staré úsloví: „Sdílená bolest je poloviční, sdílené štěstí dvojnásobné!“
6. **Navštívím tě** - Moje zkušenost je následující: Je lepší navštívit druhého v jeho domě než čekat, až přijde ke mně. Návštěvou vzniká pocit pospolitosti. Návštěva znamená potkat druhého tam, kde se cítí silný a v bezpečí. Kultura návštěv v našich farních společenstvích je velmi vysoká, nenechme ji upadnout! Jdeme i za těmi, kteří k nám nenáleží. Náleží Bohu, to by nám mělo stačit.
7. **Modlím se za tebe** - Kdo se modlí za druhé, vidí je novými očima. Vnímá je jinak. I lidé, kteří nejsou křesťany, jsou rádi, když se za ně někdo modlí. Místo ve městě nebo na vesnici, kde jsou pravidelně do modliteb zahrnováni všichni obyvatelé daného místa, živí i zemřelí – to je opravdové pozhnání. Matky, otcové, řekněte svým dětem a vnukům: Modlím se za tebe! Modlitba má velkou sílu především tam, kde jsou vztahy vyhocené a křehké a kde již nepomáhají slova. Boží milosrdenství je větší než naše bezradnost a zármutek.

Joachim Wanke, teolog, biskup diecéze Erfurt, bývalý profesor pastorální teologie
Ze sborníku k 60. narozeninám Tomáše Halíka
„Máš před sebou všechny mé cesty“, 2008

Nad Písmem

PODOBENSTVÍ O VĚRNOSTI SLUŽEBNÍKŮ

L 12,42-48

Ježíš mluví v podobenství. V narážkách, v náznacích, prostřednictvím symbolů, kterým rozuměli i ti nejprostší. V našem podobenství se mluví o jakémsi pánu, který pověřil svého služebníka správou svého majetku či svého domu. Běda správci, který zneužije svého chvilkového postavení a začne bít služky a sluhy, začne se opíjet a přejídat. Ten správce, který dodržuje příkazy pána, bude pochválen. Velmi bit bude však ten služebník, který znal přesně vůli svého pána. Ten služebník, který vůli pána nezná, bude bit méně. Neboť tak se praví v našem podobenství:

„Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více.“
Kdyby i ten či onen současný nehodný služebník Boží, na nejnižším i nejvyšším stupni církevní hierarchie, domyslel tato slova do důsledků, asi by se snažil co nejrychleji zodpovědnosti zbavit. Ježíš je tváří Hospodinovou, ústy Stvořitelovými, živým svědomím křesťanů, kteří berou jeho slova vážně! „Kdo zná vůli Boží a nekoná dle vůle pána, bude bit“. Je možné, že Ježíš hrozí fyzickými tresty? Není to nehumánní? Z pohledu člověka 21. století, který uznává a respektuje Listinu základních práv a svobod, jsou tato slova Ježíšova opravdu divná. Jenže kdo je poslouchal? Farizeové a zákoníci, kteří rádi udíleli tresty svým žákům či prostým věřícím. Pak řádoví židé, kteří na svých zádech karabáč či bič pocítili také. Ať již od svých „soukmenovců“ nebo od okupantů

(Římanů). Ježíše poslouchali i děti a dospívající mládež a děti a teenageři jistě věděli, co znamená dobře umístěná facka či pohlavek. Prostě Ježíš mluví do doby, v níž je fyzický trest součástí výchovy, sankce nebo pomsty. Neprošel snad sám Ježíš ponižujícím aktem bití ze strany jeho strážců?

Tuto pasáž Písma lze brát především jako vzkaz Ježíše všem, kteří mají nějakou zodpovědnost. A tu mají (máme!) vlastně všichni. I prostý a pohrdaný bezdomovec může pečovat o svého psa či o stejně zanedbanou družku. Přes všechno případné sobectví a primitivní pudovost nemocných a vyvržených lidí má každý člověk ve svých rukách svůj život a je – do jisté míry – za něj zodpovědný.

Zodpovědnost mají policisté, učitelé, úředníci, politici, zemědělci, řemeslníci, lékaři i sportovci. Zodpovědnost v sobě nese riziko selhání, ale ještě více riziko zneužití moci. Neboť zodpovědnost a moc jsou rodné sestry. Každý na svém díle, každý dle svého určení je vydán všanc pokušení zneužití moc danou společností a Bohem. Ježíšova slova o „bití nehodného služebníka“ jsou slova adresovaná především těm, kteří tuto moc bezskrupulózním způsobem zneužívají. Bezdomovec bijící svého psa je pod

zorným úhlem spravedlivého Soudce snad obětí společnosti, ale i pachatelem na Božím stvoření. Pod soudem Božím stojí policista, učitel, lékař, rodič, politik. A nemylně se: také a především... křesťan! Trudné je hřešení stáda, ještě trudnější je hřešení pastýře. Ti jsou často nikoliv zrcadlem nastaveným společnosti, ale jejím věrným odrazem, smutnou kopií. Lež, překrucování pravdy, lačnost po úřadu, hrabivost, korupce, klientelismus, nepotismus, cynismus, vypočítavost, politikaření a péče o vlastní pochybné „postavení“. A pak údiv a zdvižené obočí: jak to, že naše stádo nevzrůstá počtem duší, proč se nedaří na vinici Páně, jak je možné, že nejsem pastýřem, ale hrobníkem své ekklesia tu theú (společenství Páně)? Odpověď je prostá jak otázka sama! Čteš Písmo? Rozjímáš nad tím, co jeho prostřednictvím Bůh vzkazuje? A pokud ano (jistě jej čteš pravidelně, když jsi pastýř!), řídíš se jím? Nebo hledáš rozumářské kličky, jak obejít praxi Páně?

Sebe se ptej, v církvi o tom rozmlouvej a modli se s ní, a pokud ona neumí (nebo nechce) odpovědět, pak se obrať přímo k Bohu.

A nikdy nezapomeň na tato slova: „Kdo zná vůli Boží a nekoná dle vůle Pána, bude bit“. **Martin Chadima**

Hospodine, v Kristu jsi oslabil přísnost Zákona, aniž bys zatemnil jasnost svých přikázání! V Písmu jsi odhalil základy teorie i praxe křesťanů, dodal jsi nám v něm naději, ale nezastřel jsi ani své varování. Pomoz nám, Hospodine, v Kristu jít světem, abychom jednou mohli zemřít s čistým svědomím! Amen.

„CITŮM NENÍ TŘEBA SE BRÁNIT“

Pokračování ze str. 1
metoda založená na laskavém přístupu k bližnímu – docela dobře hodilo. A když to tak vezmeme, patrně celá akce nebyla pouhou souhrnou náhod, ale součástí Božího plánu...

Základní principy validační metody lze shrnout do nevelkého počtu tezí. Hlavně je u starého dezorientovaného člověka třeba potlačit pocit úzkosti, zvýšit sebeúctu, a tím se zlepšit i celkový fyzický stav a také sociální zapojení.

Každý člověk je jedinečný a má svou neopakovatelnou hodnotu. Chová-li se dezorientovaně, má to svou příčinu, kterou lze často vypátrat. Přitom ovšem chování reflektuje celý komplex změn. Je třeba takového člověka akceptovat, ale nikoli posuzovat.

A selhává-li nedávná paměť, tvoří pak vzpomínky záchranu. Bolestné zážitky a pocity, jež byly vyjádřeny a pochopeny, ztrácejí palčivost. Empatie buduje důvěru a posiluje sebedůvěru.

Na základě zkušenosti poskytuje Naomi Feil celou řadu jednoduchých praktických rad, jako třeba: Nikdy se neptejte „proč“; kauzální otázky jsou složité a zvyšují nejistotu. Ale ptejte se jak, kdy, jak často, jaká barva, kdo, od koho, atd. Opakujte to, co stará osoba říká, dívejte se jí do očí, mluvejte klidně, pokud možno hlubším hlasem, nebojte se lehkého fyzického kontaktu, jako je dotek ruky, tváře, využívejte hudbu. Známa melodie pomůže vyvolat vzpomínky; nejednou člověk, který už nemluví, je schopen zanotovat nápěv nebo na něj reaguje.

Vypadá to všechno docela samozřejmě. Ale Naomi musela překonat dost bariér a dodnes existují zastánci kvantifikovatelných postupů, kteří soudí, že stačí hygiena, slušné ubytování, vhodná strava a léčebné, hlavně uklidňující medikamenty. Ale být akceptován, být vážen, být chápán, vnímat soucítění a pomocnou ruku k vyvolání vzpomínek na šťastnější

doby – to všechno jsou nezměřitelné a nedocenitelné hodnoty.

Paní Bolmannová doplnila své povídání velmi zajímavým videem, natočeným postupně vždy po uplynutí určitého času s jednou starou dámou, jejíž stav se nezadržitelně zhoršoval. V první sekvenci ještě mluvila, pak byla ještě schopna zpívat a projevovala se gesty. V poslední části nemluvila vůbec, ale přece jen reagovala slzami, které se jí zatřpytily v očích, když paní Edeltraud řikala: „*Ale vy jste měla moc hodného muže.*“

V diskusi se pak ptala jedna z účastnic, zda je to vůbec správné, někomu připomínat něco, co ho rozlišťovní. Přednášející s úsměvem poděkovala za dobrou otázku a řekla: „*Ano, dřív se to považovalo za chybu, ale to je omyl. Takový projev citu naopak přináší se vzpomínkou na někdejší štěstí i pocit uklidnění a vědomí vlastní identity člověku, který už je v jakémsi polosnu. Citům není třeba se bránit, naopak.*“

Pavla Váňová

HAGIBOR - DOMOV SOCIÁLNÍ PÉČE

Členové naší církve, kteří chodí na bohoslužby k bratru Josefu Špakovi do Strašnic a přijíždějí ze směru Olšanských hřbitovů, míjejí na Vinohradské třídě krásnou starou vilu, která byla postavena na počátku 20. století ve stylu dobového novoklasicizmu s pozdně secesními prvky. Názvy přilehlých ulic: *Izraelská* a *Pod Židovskými hřbitovy* a pro znalce hebrejského jazyka i název Domova sociální péče **HAGIBOR**, který ve vile a přilehlém komplexu dnes sídlí, napovídají, že zde zanechala stopy židovská komunita. A skutečně, osud budovy i celého místa, na kterém se nachází, je spjat už více než sto let s jejím životem a historií.

Židovská obec původně zakoupila lokalitu pro plánované rozšíření Nového židovského hřbitova. Ukázalo se však, že živí místo potřebují více nežli mrtví, a tak se místo hřbitova stavěla budova, která následně začala sloužit jako útulek pro staré a nemocné členy obce. Ve dvacátých letech, kdy vznikl sportovní a rekreační areál nesoucí název židovského sportovního klubu Hagibor, začal být útulek pro přestárlé a následně i celá oblast označována jako Hagibor (hebrejsky *hrdina*). V době války byl starobinec zrušen a sportovní areál sloužil jako internační místo, odkud byli lidé odvázeni do koncentračních táborů. Nicméně ještě předtím, než začala okupace a pro Židy byl vydán zákaz návštěv míst, jako byly školy, hřiště či parky, stal se paradoxně jedním z posledních prostor, kde se mohla mládež „svobodně“ pohybovat, kde si děti mohly hrát, vzdělávat se a sportovat, jak kdysi vzpomínají někteří z obyvatel domova. Na konci ledna 1945 začal být Hagibor využíván jako internační tábor pro osoby ze smíšeného manželství, které se odmítaly rozvést se svým židovským partnerem. Našli bychom mezi nimi jména jako Oldřich Nový či malíř Ondřej Sekora. A jaký byl poválečný osud místa? Krátce po válce měl úlohu tábora pro kolaboranty a Němce určené k vysídlení. Potom byl nakrátko vrácen Pražské židovské obci a v roce 1952 dům připadl Vinohradské nemocnici, která zde zřídila dětské oddělení, aby, po dlouhých 54 letech, v roce 2006, mohl objekt opět sloužit původnímu účelu; tohoto roku se stal majetkem židovské obce. Současná podoba je výsledkem projektu, jehož navrhovatel Jan Líněk uplatnil zkušenosti s návrhy bydlení pro seniory, a to tak, že se rozhodl ponechat původní historickou stavbu, ale již ne jako obytné místo, ale pro účely vytvoření společ-

ných prostor: jídelny s kuchyní, místností pro zdravotní péči, komunitního centra a administrativního zázemí. Obytné jednotky umístil do dvoupodlažních křídél obklopující atrium se zahradou. Byty s lodžiami tak nabízejí pohled do vnitřní zeleně navržené jako pestrá skladba různorodých ploch s potůčkem, a dokonce mini-golfovým hřištěm. Vznikl uzavřený areál, splňující všemožné požadavky včetně bezpečnostního. Vysoké zdi rovněž pomohly s odstíněním hluku a exhalací z přilehlé Vinohradské třídy. Mimochodem, Domov není jedinou místní „pevností“, sousední moderní sídlo Rádia Svobodná Evropa s mnoha tisíci metry čtverečních ploch v pěti podlažích rovněž splňuje nejpřísnější bezpečnostní kritéria. V roce 2008 se tedy započala nová etapa v životě Hagiboru, která jej začlenila mezi největší projekty sociální péče v našem státě. Nová etapa místa, svázaného více než sto let s židovskou obcí, pro kterou jsou od nepaměti v popředí sociální otázky a péče o staré, chudé a nemohoucí. Začala nová životní kapitola pro obyvatele Hagiboru: seniory, jejichž věk a skutečnost, že přežili utrpení války, volá po zaslužených péči a úctě. Těm a dalším členům židovské komunity jsou dnes k dispozici služby fyzioterapie a rehabilitace, sociální poradenství, ošetrovatelská péče a lékařské konzultace, jídelna s výběrem košer jídel, kde jsou v život uváděna nařízená stanovená v Tóře, společenský sál, modlitebna, knihovna, kavárna, počítačová místnost i malý obchod. Domov využívá i židovská obec k oslavě svátků a různých událostí, a umožňuje tak starým lidem zapojit se do jejího života. K tomu slouží i Trigenerační komunitní centrum, jehož hlavní myšlenkou je „živý judaismus v rámci komunitních programů“. Zmínili jsme význam péče o staré občany v judaismu; s tím souvisí i dobročinnost, která je stejně podstatná a charakteristická, je zkrátka „micvou“. V případě Hagiboru to znamená, že chce klientům poskytovat uvedené nadstandardní služby za přijatelné ceny. Domov je tak otevřen subvencím a darům, jejichž poskytovatelé jsou umístěni na pamětní desce ve vstupní hale či přímo u konkrétního daru. Přispívá se samozřejmě také anonymně, a sice na účet Domova. Co říci na závěr? Vzhledem k silně zakoreněnému sociálnímu citění v židovské tradici můžeme jistě doufat, že komplex bude i nadále sloužit svému účelu, tomu, za jakým jeho historická část kdysi vznikla.

Klára Břeňová

NAŠE RECENZE SLOUPKY JAKO SLOUPY DUCHOVNA

Olga Nytrová:

Každý den může mít křídla

Pražská diecéze Československé církve husitské ve spolupráci s náboženskou obcí v Praze 1-Starém Městě vydala v edici Blahoslav sličnou knížku PhDr. Olze Nytrové, která s literární akribií a estetickým vkusem nasloupkovala v roce 2011 a 2012 své statě pro Český zápas a Husitu. Vzadu je uveden její bioportrét s fotografií. Podobně je uveden portrét ilustrátora, kněze Mgr. Michaela Štojdl, jehož vlnivé ilustrace nejen dokreslují, nýbrž i výtvarným způsobem vyjevují smysl dosti originálního spisu.

V obsahu jsou k nahlédnutí jednotlivá témata, rozdělená do třech oddílů. Z nich zde zmiňuji alespoň tyto: *Knihy jsou křídla lidstva, O získávání moudrosti, Mistr Jan Hus jako živá hřivna, Desatero jako dokument svobody, Modlitba nás drží nad vodou, Advent plný příslibů*. Zamílována do Exupéryho a cítící se jeho přítelkyní, uvádí Nytrová svou knížku citátem ze svého Milovaného: „*Co je důležité, je očím neviditelné.*“

Sloupky chtějí být aktuální a civilní, například: *Smlíření – úžasný krém proti vráskám*. Zásadnější statí je úvaha *O ideálech*, v níž se autorka opírá o dalšího svého oblíbence, Alberta Schweitzera, který je jí hrází proti pseudoidealům. Bez ideálů nelze být člověkem: „*Ideály nás provázejí a posilují ... na naší zvolené cestě.*“

Článek *O čistém srdci* je uvozen citátem z Žalmu 51 – *Svoř mi, Bože, čisté srdce*. Nytrová je tu plna pochopení pro lidskou slabost a silnou vráscitost. Srdce, které bije čistě, otvírá člověku správnou sebereflexi, učí ho doufat v nemožné. Otvírá se pro Boží div milosrdenství, pro Boha samého, ale i pro všechny toužící po radikální čistotě. Olžiny sloupky nás vedou do konkrétních domácností s hroznými tráblí, ale hodí nás i na ulici s bezdomovci a opuštěnými. Ve zmín-

kách o moudrosti se Nytrová opírá o myslitelské kapacity (Jaspers, Buber a jiní). To se daří, ale ne vždy ve stejné intenzitě. Jakoby z rádia zde promlouvají Havel, Jaspers, Buber, Masaryk a někteří jiní. Ano, je možné, že ctnosti jsou tu už od antiky; možná už od pravěku? Inspirací pro moderně pochopené ctnosti je ovšem sám Václav Havel. Bez ctností to na cestě k svobodě nejde kupředu, spíše to s námi couvá do Nikam (můj výraz – mb). Věřící (a patrně i „nevěrec“) touží po tom, aby „v něm bylo světlo“.

O smyslu života nás poučuje věčná učitelka Olga spolu s psychiatrem Viktorem E. Franklem. Ten zahrnuje do „smyslu života“ i utrpení a smrt. S Ladislavem Hejdánkem a Milanem Machovcem nás vede jakoby městská průvodkyně Nytrová do úsilí o bytí v dobrém. Zde se ozve opět Martin Buber, připomínající odpovědnost, otevřenost a zvláštní okouzlenost. Bytí (nejen žití) je tím, čím má být, tehdy, je-li to bytí dobré. Bytí dobré je víc než mravnost, jež se může zvrhnout v nietzscheovský moralín.

Olžina hlediska by bylo patrně potřeba dosytit (jak říkal C. S. Lewis) biblickým stanoviskem zvaným tov, což znamená nejen dobrý v mravním smyslu, nýbrž taktéž příjemný, výživný, prospěšný, praktický a pragmatický. Dobrota je otevřená a je schopna pohybu do příštího, budoucího.

Výborná je definice, že Desatero je dokument svobody. Zde se stal spoluautorem jasnozřivý Jan Heller. Pěkně je pojednáno téma o nezobrazování Boha, v němž se Olga přichycuje Ladislava Hejdánka a Jana Milíče Lochmana. Tématem jen povrchově změřeno je zamyšlení nade dnem odpočinku. To souvisí s bohoslužebnou praxí, která může inspirovat k rozšířené duchovní vnímavosti. Zde pomáhá autorce spisku Erich Fromm.

V kapitole *Nepokradeš* připomíná Olga Nytrová některé životné myš-

lenky Milana Balabána (ukrást člověka nebo ukrást jeho jméno). V oddílku „*Já“ a „Ty“* (Martin Buber) je zkombinován Machovec s Gabrielem Marcellem. Je téma Bůh univerzální lidskou potřebou? Je sporné (je to tak?), nebo je tušením nedozrímosti Božího milosrdenství mezi lidmi i nad nimi. Tím přitahuje i odpuzuje otec Órigenés. Správně a psychologicky zřetelně se Nytrová ptá: Je duše na obtíž? Podobně výrazně se ptá: Odkud pochází svědomí?

Útěšnou kapitolou je téma *O pokoji, který není z tohoto světa*. Zde opět přispěchal Fromm. Význění knihy je paralogicky spjata s chválou vděčnosti. To je uvedeno římským úslovím: „*Vůně vždy ulpí na ruce, která ti darovala růži.*“ V oddílku *O toleranci* využívá O. N. světově známého spisovatele L. N. Tolstého.

Přispění různých známých autorů jako by ani nekončilo. Do jedné kapitoly se vetřel i Karl May; široké srdce autorčino neví někdy, kam skočit. Advent plný příslibů je zahuštěn osobními zkušenostmi. Na pomoc přivolán Anselm Grün. Náhle jsme se ocitli v její terapii a vděčně se zamýšlíme. Uvádí se dost významně báseň – a to, světe, div se, věnovaná filosofu Hejdánkovi. A je tam ještě jedna básnička, ta je věnována zemřelé přítelkyni. Naším vzácným průvodcem je Paní Pokora. Zde si autorka přivolává G. K. Chestertona a A. Lustiga.

Je už v povaze paní Nytrové, které vydatně pomáhá svými postřehy i redakčními úpravami její manžel, Václav Strachota, počítačový expert a hudebník, přivolávat na scénu každé statí významné osobnosti, takže platí: „*vždy za ní táhne celý rej.*“

Někdy jest se zaobávat, aby neztratila sama sebe, ale to se bohdá nestane. Z obálky se na nás dívá záhadná, skoro dívčí tvář a na tu se můžeme dívat pořád. Také na Olgu Nytrovou se máme dívat, ne na ni zírat.

Milan Balabán

ZPRÁVY

Nedožitě 60. výročí svěcení bratra Vratislava Štěpánka

Dne 15. srpna vzpomene 60. výročí svěcení emeritního patriarchy a biskupa brněnské diecéze a velké osobnosti naší církve, bratra Vratislava Štěpánka. Bude to výročí bohužel již nedožité.

Naše církev tak ztratila jednu z klíčových osobností, které pomáhaly CČSH etablovat se na poli náboženském, kulturním a společenském. Bratr Štěpánek byl člověkem ušlechtilého ducha, pravého křesťanského myšlení i citění a obrovského ekumenického rozměru, čímž zásadní mírou dopomáhal naší církvi udržovat v povědomí křesťanské rodiny v „první lize“. Jeho kněžská, biskupská i patriarchální služba byla požehnaná v duchu Kristovy naděje a lásky. Byl člověkem ryzí morálky, moudrého vhledu, lidskosti a dialogu, přátelství a laskavosti a jeho osobnost svým vlivem daleko přesahovala denominační hranice naší církve.

Vzpomeňte, prosím, v tento den na bratra Vratislava Štěpánka v tiché modlitbě a naději na shledání v království Božím.

„Nebot' jsem si jist, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani mocnosti, ani přítomnost, ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny, ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu“. Ř 8,38-39

Bohu díky, bratře Vratislave, za vše, co jsi nám zanechal a co jsi pro nás udělal!

Juraj Jordán Dovala, brněnský biskup

Svolání generální synody duchovních

Podle Ústavy CČSH (čl. 58 odst. 2 a čl. 59) a Řádu duchovenské služby (§ 11, odst. 4 písm. c) je svolána generální synoda duchovních na den 5. září 2013 od 10 hodin do Husova sboru CČSH v Praze 10–Vršovcích, Moskevská ul. č. 34 s programem:

1) Bohoslužba 2) Poděkování za přínos v rámci Cyrilometodějského roku a Husovského trienaria 3) „Teologická kritéria volitelnosti do funkce patriarchy ve vyjádřeních naukového výboru“ - referát ThDr. Petra Šandery, předsedy NVV 4) Přestávka 5) Zpráva o průběhu volebního řízení na funkci patriarchy 6) Diskuse a návrhy 7) Usnesení a ukončení synody. Svolávací vyhláška byla zaslána duchovním, kazatelům a pastoračním asistentům. Přezence je od 8.30 hodin.

T. B.

Ze zápisu komise k volbě patriarchy

Dne 4. července zasedala v Brně komise pro volbu patriarchy v následujícím volebním období. Komise se mj. zabývala vznesenými i došlými připomínkami. Ohledně otázek ke kandidaturám postoupila dotaz naukovému výboru a doporučila jejich řešení předsednictvu sněmu. Volební komise dále vznesla procesní připomínky

k seznamu volitelných kandidátů. Volební komise neotevřela dodané obálky a neoznačila tři kandidáty. Obálky převzala, ale neotevřela z důvodů otevřených otázek ohledně volitelnosti i oprávněnosti k volbě. red

Inzerát – prodej bytu

Rodina zapojená v náboženské obci prodává ve Slaném byt 2+kk v cihlovém bytovém domě. 3. podlaží, vlastní plynové vytápění, koupelna s vanou, 66 m². Hezký byt za 1 160 000,- Kč. Možnost účasti na životě náboženské obce ve Slaném. Pište na: alzbeta.nova@gmail.com nebo volejte: 722 925 841. red

Cena za filantropii

Slovenské Centrum pre filantropiu vyhlásilo Soutěž o nejlepší bakalářskou, diplomovou nebo disertační práci na téma filantropie. Českým partnerem je nadace VIA. Smyslem akce je ocenit slovenské a české studenty vysokých škol a univerzit, studující na Slovensku, v Čechách a v zahraničí, kteří se zasazují o studium dárcovství, filantropie, charity a dobrovolnictví. Do soutěže je možné přihlásit diplomové, bakalářské nebo ročníkové práce vypracované v akademickém roce 2012-2013 a disertační práce z uplynulých tří let. Podrobné informace naleznete na: www.nadacevia.cz. Termín odevzdání je 30. srpna 2013. red

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

VĚRNOST SLUŽEBNÍKŮ

V následujícím textu chybí dvojice písmenek. Naleznete je v nápovědě, ovšem pozor – jsou přeházené!

K..u by.. mn..o d..o, od ..ho .. m..ho o..k..á,
a ko.. ..oho sv..ili, od t..o bu..u ..dat t.. v..e

Nápověda:

ž á mn mu do íc no se ě ř če án
to áv ím om lo oh oh

(Řešení z minulého čísla: Hromadění.)

Jana Krajčířiková

Koncerty ve Zlíně

Upozorňujeme, že závěrečný veřejný koncert účastníků XX. kurzu varhaníků a zpěváků Církve československé husitské, jenž probíhá ve Zlíně, se uskuteční v pátek 16. srpna ve velkém sále evangelického kostela. Začátek je v 19 hodin, vstupné dobrovolné. Kurz bude ukončen v sobotu 17. srpna songovou bohoslužbou, opět ve velkém sále evangelického kostela ve Zlíně, začátek akce v 9.30 hodin. red

Podzimní výstava

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k návštěvě výstavy fotografií a dětských kreseb na téma „Život se rodí ze smrti“. Výstava probíhá v Galerii Josefa Adamce v Praze 7, Na Špejcharu 3 (u tramvajové smyčky Špejchar, možnost dopravy metrem do stanice Hradčanská) od 4. září do 2. října. Bude otevřena v tomto období vždy ve středu od 15 do 19 hodin a v neděli od 11.45 do 13 hodin. JNe

Beseda ČKA

Ekologická sekce ČKA zve na besedu *Cyklus života a smrti v ekosystémech šumavských horských smrčín*. V úterý 24. září v 17.30 h v přízemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49). JNe

Koncerty u sv. Mikuláše

- 12. 8. - 20 hodin
Mozart
Praga Sinfonieta Orchestra & Vox Praga Chorus & Soloists
Dirigent: M. Němcová
- 13. 8. - 17 hodin
Caccini, Bach, Vivaldi, Mozart
Z. Němečková – varhany,
V. Líková – soprán
- 14. 8. - 17 hodin
Bach, Händel, Telemann, Bach
J. Popelka – varhany,
M. Lopuchovský – flétna
- 15. 8. - 17 hodin
Händel, Bach, Telemann, Mozart
M. Hanzal – varhany,
F. Bílek – trubka
- 16. 8. - 17 hodin
Bach, Schubert, Dvořák, Verdi
J. Kšica – varhany,
T. Jindra – bas
- 16. 8. - 20 hodin
Vivaldi, Mozart, Dvořák
Vivaldi Orchestra Praga
V. Návrat – barokní housle
- 17. 8. - 17 hodin
Händel, Beethoven, Mozart, Corelli
J. Popelka – varhany,
V. Frank – housle
- 17. 8. - 20 hodin
Vivaldi, Mozart, Dvořák
Vivaldi Orchestra Praga
V. Návrat – barokní housle
- 18. 8. - 17 hodin
Bach, Händel, Mozart, Telemann
O. Kvěch – varhany,
V. Slivanský – flétna
- 18. 8. - 20 hodin
Vivaldi, Schubert, Dvořák, Gershwin
Consortium Pragense Orchestra
Š. Heřmánková – soprán,
M. Laštovka – trubka

Z EKUMENY

PREZIDENT OBAMA OCENIL HRDINŮ VOJENSKÉHO KAPLANA

Mimořádného ocenění se dvaasedesát let po smrti dočkal jeden z hrdinů korejské války, kaplan americké armády Emil Kapaun. Katolického duchovního českého původu ocenil nejvyšším americkým vojenským vyznamenáním – Medailí cti – sám americký prezident Barack Obama. „V jeho osobě nalézám hodnoty svých předků, kteří vyznávali poctivost, službu a tvrdou práci,“ řekl na adresu Emila Kapauna, jenž v roce 1951 zahynul ve svých pouhých 35 letech v severokorejském zajateckém táboře, prezident Obama.

Emil Kapaun se narodil 20. dubna 1916 v „americké Plzni“, v městečku Pilsen v Kansasu. Oba jeho rodiče pocházeli z Čech, v Americe však žili již od dětství. Emil vystudoval benediktinské klášterní gymnázium a následně vstoupil do semináře v St. Louis. Na kněze byl vysvěcen v roce 1940 a o tři roky později byl jmenován vojenským kaplanem v rodném Kansasu.

V červenci 1950 se jako kaplan zapojil do korejské války, když se spolu s vojáky 8. jízdního pluku americké armády vylodil v korejském Pchohangu. Od prvních chvil se vyznamenával neobyčejnou statečností a obětavostí, a tak už po měsíci svého působení v Koreji obdržel za záchranu zraněného vojáka Bronzovou hvězdu za chrabrost v boji. Na konci roku 1950 odmítl opustit zraněné vojáky, a padl tak do zajetí. Dochovala se řada svědectví, že i zde, v komunistickém zajateckém táboře, pomáhal druhým na hranici sebeobětování, když jim přenechával své jídlo či obstarával léky. Sám pak na následky podvýživy, úplavice a zápalu plic 23. května 1951 zemřel. „Kapaun jako kněz nikdy nevystřelil, ale užíval nejsilnější zbraň ze všech - lásku ke svým bojovým bratrům,“ zhodnotil působení Emila Kapauna během korejské války americký prezident Barack Obama. Vzpomínky na statečné chování amerického vojenského kaplana jsou dodnes živé nejen ve Spojených státech, ale i v katolické církvi, jak dokazuje skutečnost, že při příležitosti 60. výročí jeho smrti v roce 2011 byl ve Vatikánu zahájen proces za jeho blahřečení. Podle ČBK

ANGLIKÁNSKÝ PRIMAS JE PRO BISKUPSKÉ SVĚCENÍ ŽEN

Londýn. Anglikánský primas se rozhodně vyslovil za přípuštění žen k biskupské službě. Nebude přitom brát ohled ani na ekumenický dialog s katolíky a pravoslavnými, pro něž je to věroučně nepřipustné, ani na odpor ve vlastním společenství. Ten vychází mimochodem zejména od věřících laiků. Canterburský arcibiskup Welby by si přál udělit biskupské svěcení ženě co nejdříve, jakmile to bude možné. Rozhodnutí o přípustnosti takovéhoto svěcení musí být přijato nejméně dvěma třetinami členů každé z komor anglikánské generální synody, totiž biskupů, duchovenstva a věřících laiků. Loni v listopadu se v komoře tvořené věřícími laiky nesešel potřebný počet hlasů pro biskupské svěcení žen. Celý synod se vyslovil 319 hlasy za opětovné vypracování a prodiskutování právního návrhu, přičemž 84 hlasů bylo proti a 22 se hlasování zdrželo. Velká většina hlasů, které jsou proti, pochází z komory věřících laiků. Je pravděpodobné, že tam ani napříště nebude dvoutřetinová většina hlasů, potřebná k tomu, aby na území Anglie mohly ženy přijímat biskupské svěcení. V jiných větvích anglikánského společenství se to však již děje delší dobu.

Milan Glaser, www.radiovaticana.cz

SIMEON.CZ: NOVÝ INTERNETOVÝ PORTÁL PRO SENIORY

Od května tohoto roku mohou senioři z celé republiky aktivně využívat internetový portál www.simeon.cz, první křesťanský zaměřený web pro starší lidi u nás. Portál nabízí tematické články a informace, pozvánky na akce pořádané v celé České republice, adresář center, domovů pro seniory a společenství, foto a videogalerie i možnost vzájemné komunikace mezi uživateli. Ti si zde mohou například také založit svůj vlastní blog, poslat elektronickou pohlednici nebo prostřednictvím redakce zveřejňovat pozvánky, inzerci a různé vzkazy. Hlavním posláním webu je tedy především nabídnout lidem seniorského věku interaktivní spolupráci, vzájemné sdílení a povzbuzení.

VĚDCI VARUJÍ PŘED DIGITÁLNÍ DEMENCÍ

Mnozí mladí lidé jsou tak závislí na elektronických zařízeních, že už si nedokážou zapamatovat každodenní detaily, jako například svoje číslo telefonu.

S varováním přišli vědci v Jižní Koreji, jedné z digitálně nejspělejších zemí světa. Už od konce 90. let tu řeší problém závislosti dětí a dospělých na internetu, z níž se nyní stává první stadium digitální demence. To s sebou přináší zhoršení poznávacích schopností objevující se jinak u lidí, kteří utrpěli poranění hlavy nebo jsou duševně nemocní, napsal deník The Daily Telegraph. „Příliš časté používání chytrých telefonů a herních zařízení překáží rovnovážnému vývoji mozku,“ prohlásil doktor Bjun Gi-won z Centra pro rovnováhu mozku v Soulu. „U silných uživatelů hrozí, že se jim levá část mozku vyvine více než pravá,“ dodal. To vede ke snížení schopnosti soustředění a paměti, což může až v 15 procentech případů znamenat předčasný začátek demence. Nejohroženější jsou děti, jejichž mozek se teprve vyvíjí. Situace se podle lékařů neustále zhoršuje – ve srovnání s loňskem vzrostl o 18,4 procenta počet mladých od 10 do 19 let používajících chytré telefony přes sedm hodin denně.

Novinky.cz

